

Vedholdende solbæravlere

Det danske solbærareal er over nogle år skrumpet til en fjerdedel, fordi afregningsprisen ligger under produktionsprisen. En gruppe af de tilbageværende avlere udveksler nu erfaring på et kursus

✍️ Annemarie Bisgaard

Nogle få bærproducenter holder stadig fast ved solbær, ribs og surkirsebær, selv om priserne er raslet ned, og den danske produktion de senere år er skrumpet ind til i alt godt 500 hektar med solbær, 260 hektar med ribs og 525 hektar med surkirsebær. Det viser 2018-tal fra Landbrugsstyrelsen.

Sidste år blev konventionelt dyrkede solbær afregnet til meget lave priser men med et stort spænd i de europæiske afregningspriser ifølge formanden for Dansk Bærdyrkerforening, Jens Holme Pedersen: Fra ni eurocent pr. kg, blandt

Asger Lorentzen, i midten, ser på de lange efterårssatte stiklinger af Ben Tron sammen med Jens Holme Pedersen, formand for Dansk Bærdyrkerforening, og konsulent Hanne Lindhard.

En gruppe buskfrugtavlere deltager i et fire dages markkursus hen over sæsonen med fokus på blandt andet reduceret pesticidforbrug og optimering af effekten af økologiske plantebeskyttelsesmidler. Her på første kursusdag hos Asger Lorentzen, Nykøbing Sj.

andet i Danmark, til 1,6 euro pr. kg opnået i Frankrig. Hovedparten blev afregnet til lav pris som følge af overproduktionen i Europa.

Nye veje at gå

En pæn del af det tilbageværende danske bærareal er omlagt til økologi. Det drejer sig om godt halvdelen af solbærrene, knapt en fjerdedel af ribsene og cirka seks procent af surkirsebærarealet. På et trængt marked er der behov for at finde nye veje og løbende udvikle og optimere produktionen, blandt andet med IPM-teknikker.

På den baggrund tilbyder HortiAdvice i år et landsdækkende kursus på i alt fire dage i løbet af sæsonen for både konventionelle og økologiske buskfrugtavlere, som på den måde kan drage nytte af hinandens viden. Første kursusdag for otte tilmeldte avlere fandt sted den 1.

april hos Asger Lorentzen, Baunehøjgård, Nykøbing Sj., hvor emnerne blandt andet var gødsning, ukrudtsbekæmpelse og skadevoldere. Kursets tovholdere er konsulenterne Hanne Lindhard og Helle Mathiasen.

Udgifterne er afholdt

Asger Lorentzen er erfaren ud i bær dyrkning efter knapt 30 år med industribær. Ud af ejendommens 100 hektar, dyrker han 67 hektar med konventionelle solbær, ribs og surkirsebær, resten ligger i græs til gårdens dressurheste. Solbærarealet udgør de 48 hektar.

- Store udgifter til etablering og maskiner til buskfrugt er nok den væsentligste grund til, at jeg holder ved, selv om det måske ville være klogere at stoppe, siger Asger Lorentzen, der så sent som i efteråret trodsede markedet og satte 3,5 hektar nye solbærstiklinger af sorten Ben Tron. I hans maskinhus står blandt andet en New Holland Braud portalhøster og en ombygget Schaumann sprøjte med Quantum Mist tågesprøjteenheder.

- Jeg har stort set ingen maskiner til traditionelt landbrug. Specialmaskinerne er med til at binde os til bærproduktion, der jo nærmest ligger på ryggraden, fortæller Asger Lorentzen, der også driver en lille murerforretning med en enkelt ansat. Flere af kursets deltagere er i gang med eller har lagt om til økologi. Asger Lorentzen overvejer, om økologi er fremtiden for ham. Også i økologiske bær er afsætningen en udfordring, alle prøver sig frem. Der er spænding om, hvordan priserne vil arte sig, efterhånden som det økologiske areal bliver større.

Gødsning

Under kurset blev der snakket gødsning. Asger Lorentzen gøder med 500 kg NPK 21-3-10 pr. hektar og deler gødningen forår og efterår. Nyplantede gødes med

Kultur/Sort	Nettoareal	Alder
Solbær		
Ben Lomond	23 hektar	9-12 år
Ben Tron	12 hektar	0-3 år
Ben Finlay	6 hektar	2-3 år
Zusha	7 hektar	6-9 år
Ribs		
Rovada	10 hektar	14 år
Surkirsebær		
Stevnsbær	2 hektar	4-5 år
Tiki	7 hektar	8-9 år

Baunehøjgaards arealer med industrifrugt.

Nye planter af Ben Tron sat som stiklinger sidste efterår, i alt 3,5 hektar.

30 kg kvælstof i rækken. Kvælstofnormen for solbær og ribs er 160 kg pr. hektar pr. år, og Hanne Lindhard anbefaler 80-120 kg N pr. hektar fordelt med to tredjedele om foråret og en tredjedel om efteråret.

- I økologisk buskfrugt kan det være svært at sikre tilstrækkelig tilgang af næringsstoffer. Desuden er der en række regler: Hvis I modtager økologisk arealtilskud, må I maksimalt anvende 100 kg udnyttet kvælstof pr. hektar, og hvis I får tillæg for reduceret kvælstof, må I maksimalt anvende 60 kg kvælstof pr. hektar. Ved import af konventionel gødning kan regnes med en begrænsning på 50 kg udnyttet kvælstof, sagde Hanne Lindhard og viste en oversigt over gødninger - både med og uden kvælstof - godkendt til økologisk brug.

Udvikling af produktionen

Ukrudt er en udfordring for alle buskfrugtavlere, uanset om buskene dyrkes konventionelt eller økologisk. Hvis der på konventionelle arealer er problemer med eksempelvis tidsler, vanskelige græsser, gåsefod, hanespore, katost og dueurt, er Glyphosat, MCPA og MaisTer oplagte muligheder.

- I økologisk buskfrugt er det største problem uden tvivl ukrudtsbekæmpelsen. Det er hovedårsagen til de lave udbytter. Økoarealer renholdes typisk mekanisk med fræser eller kultivator. En ny type maskine med roterende snore er under afprøvning. Græs eller andet ukrudt i

Ben Finlay er en nyere skotsk solbær-sort, som Asger Lorentzen høstede første gang i 2018 med godt resultat, cirka 5 tons pr. ha men med lav brix. Sorten er modstandsdygtig mod meldug.

buskrækken er en dårlig ide, fastslog Hanne Lindhard og henviste til tidligere forsøg i Årlev.

- Konventionelle avlere kunne gøre deres produktion mere miljøvenlig og måske også billigere ved i perioden mellem blomstring og til efter høst kun at bruge økologisk godkendte midler. Målet er at udvikle en konventionel produktion hen i mod en IPM-strategi med reduceret forbrug af pesticider. Det skal give et løft til den konventionelle produktion af buskfrugt samtidig med, at det giver et miljømæssigt og økonomisk perspektiv, lød det fra de to konsulenter. ■

Asger Lorentzens marker ligger højt i østenden af Sjællands Odde med udsigt over Kattegat.